

Бібліографічні посилання:

1. Second Amendment to the United States Constitution [Електронний ресурс] https://www.senate.gov/civics/constitution_item/constitution.htm.
2. Тёрнер Фредерик Дж. Фронтир в американской истории / Пер. с англ. — М.: Издательство «Весь Мир», 2009. — 304 с.
3. *The Works of Thomas Jefferson*, Federal Edition, Editor: Paul Leicester Ford, (New York and London, G.P. Putnam's Sons, 1904-5); Vol. 2.

Чуприна А.В.

курсант 4 курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРОПАГАНДА ЯК СПОСІБ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Ви можете помітити, як протягом дня ви вступаєте в суперечки. Кожен день вам необхідно відстоювати свої погляди, свою правду, свою істину. Уникнути цього неможливо. Наприклад елементарно коли людину звинувачують в чомусь, навіть якщо вона не права, але наслідки визнання своєї неправоти можуть негативно вплинути на її майбутнє, вона буде виправдовуватись, іншими словами – переконувати в своїй правоті. Переконуючи інших ми і самі стаємо об'єктом переконання. З екранів телевізорів, радіо, друкованих видань тощо. Нас переконують в тому, що здоровий спосіб життя - це добре, а з іншого боку хтось каже, що «великий» спорт лише шкодить, що тютюнопаління – це погано, але нові електронні сигарети – це добре, тому переходьте на них. Навіть цим есе я намагаюсь переконати, Вас у своїх поглядах, що саме моя думка варта уваги. Тому заперечувати важливість даного питання неможливо.

Початок розвитку мистецтва переконання слід віднести до часів Аристотеля який першим розробив правила ораторського мистецтва, законів переконання та аргументації, сама з цього моменту можна говорити, про те, що наука переконання впевнено закріпила за собою місце.

Однією з форм переконання є – пропаганда. Пропаганда – це форма переконання, що спрямована на поширення фактів, аргументів, чуток та інших відомостей для впливу на суспільну думку на користь певної групи. Як зазначив Фрідріх фон Хайек: «Вся пропаганда служить одній і тій же меті, а кожне з її знарядь і весь апарат організовується так, щоб координованим чином впливати на людей в одному напрямку і в кінцевому рахунку досягти повної уніфікації всіх умов». Найяскравішим прикладом активної пропаганди можна вважати поширення релігії з

моменту її виникнення. Вожді переконували своє плем'я в тому, що сусідні племена вірять в неіснуючих, помилкових богів і тому мають бути підкоренні або знищені. В Середньовічній Європі, церкви активно насаджували багатостраждалим людям, що земне життя – ніщо, істина відплата за їх страждання, добрі вчинки і віру в їхнього бога, воздасться їм після смерті. Тому необхідно вести праведний спосіб життя, слухати свого правителя, або його буде покарано. Згадати лише часи Святої Інквізиції, яка була створення для пошуку і покарання єретиків. До певного моменту це було необхідністю. Людям, для утворення племен, протодержав, а згодом і держав, була необхідна ідея. Ідея в чомусь великому, надлюдському, що вище їхнього розуміння. І релігія прекрасно в цьому справлялась пропагуючи людям беззаперечний авторитет вищих сил, приближених до них і необхідність підкорятись.

Пізніше, з розвитком думки про державотворення, системи органів державної влади, змінами в напрямку політики, розвитком науки змінювались і методи пропаганди. З появою друку вже не було необхідності в використанні великої кількості людей для донесення інформації від публічної влади до населення, було достатньо декілька працівників і друкарські станки. Дякуючи знов ж таки релігії та навичкам читання священних писань. Широко набували популярності агітаційні листівки. Листівка стала однією з постійних форм масової революційної пропаганди, а також широко використовувалися в часи першої та другої світових війн та в післявоєнний час. Листівки з необхідною інформацією скидувались з літаків. Поряд з цим розвивалось радіо і пропагандистська інформація вже доносились прямо в вуха неграмотним верствам населення. Метою такої пропаганди було нав'язування думки про, те що в їхній державі все краще ніж у інших, необхідності об'єднання зусиль задля досягнення загальнозначущої мети чи переконання населення в його самобутності та унікальності. Прикладом цього є пропагування фашистських ідей Муссоліні в Італії, або нацистських Гітлером в Німеччині. Які однаково вдало подіяли і призвели до небувалої консолідації зусиль. Варто також згадати радянський союз, з його агітаційними плакатами, пропаганду комуністичних та соціалістичних ідей в той же час розповсюдженням антикапіталістичних поглядів в роки холодної війни, масовості стаханівського руху і так далі прикладів можна привести безліч. А з винайденням телебачення та інтернету пропагувати ставало все легше й легше. Різниця пропаганди в демократичних і не демократичних державах відрізнялась лише ступенем латентності.

В сучасному світі вже ні для кого не в новину так звані інформаційні війни. Для того, щоб вдало маніпулювати населенням пропаганда

здійснюється приховано, адже якщо ви знаєте, що вами намагаються маніпулювати це вже дещо складніше, чи не та? Такі дії можуть вчинюватись в середині держави, та як зовнішні держави. Суть першої полягає в протиборстві партій та політичних сил. Показ невдалої політики одних політичних сил і нав'язування того щасливого майбутнього в яке населення прийде разом з іншою. Що ж до зовнішньої діяльності суть цієї війни полягає в деморалізації протидіючої сторони, продавленні її морального настрою населення, бойового духу війська, та оправдання справедливості власних дій.

Чим же досягається ефективність сучасної пропаганди? Все дуже просто. Перш за все це масовість впливу ЗМІ на населення. Майже в кожного є доступ до Інтернету, або до телебачення. По-друге, сучасні методи маніпулювання дуже сильно відрізняються від тих, що були за часів Радянського Союзу. Зараз викладення інформації відбувається таким чином, що людина сама робить висновок, від цього в неї не складається враження, що їй цю думку нав'язали адже вона сама до неї прийшла. А, по-третє, ЗМІ для сучасної людини виступають зразком думки якої притримується більшість і притаманній людській поведінці, особа буде старатись додержуватись думки більшості. Як зазначила Елізабет Ноель-Нойман людина з меншою ймовірністю висловить свою думку на ту чи іншу тему, якщо відчуває, що знаходиться в меншості, так як боїться відплати або ізоляції – це явище називається «спіраллю мовчання». Цим і пояснюється загальний конформізм серед населення. Тому на такому підґрунті дуже легко щось нав'язувати.

З огляду на історичні факти, приклади сучасної так званої «гібридної» війни проти України можна з впевненістю сказати, що реалії сучасності повністю виправдовують тезис «Хто володіє інформацією, той володіє світом» і ні для кого вже не є секретом, що інформація була, і завжди буде стратегічним ресурсом та важелем впливу який допомагає вести державну політику.